

Република Србија
ВРХОВНИ СУД

Рев 4924/2024

11.07.2024. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Митић Сокола, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Душанка Мићин, адвокат из ..., ради утврђења брачне сутековине, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2753/23 од 26.10.2023. године, у седници одржаној 11.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија туженог - противтужиоца, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2753/23 од 26.10.2023. године у делу става првог изреке и пресуда Вишег суда у Новом Саду П 2598/2018 од 15.06.2023. године у делу става другог изреке којим је утврђено вангрунтовно право својине тужиле-противтужене у $\frac{1}{2}$ идеална дела на породичној стамбеној згради у ... која је изграђена на парцели бр. ..., њива површине 67а и 93м², уписана у лист непокретности број .. КО ... и право својине тужиле-противтужене у $\frac{3}{8}$ идеална дела на земљишту испод зграде - објекта на парцели .. КО ..., а што је тужени-противтужилац дужан признати и трпети да се тужила упише са правом својине у наведеним сувласничком уделу пред катастром непокретности ..., као и у делу одлуке о тршковима поступка из става четвртог изреке и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

У преосталом делу **СЕ ОДБИЈА** као неоснована ревизија туженог – противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2753/23 од 26.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 2598/2018 од 15.06.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен примарни тужбени захтев тужиље - противтужене (у даљем тексту: тужиља). Ставом другим изреке, утврђено је право својине тужиље на основу стицања у браку са туженим-противтужиоцем (у даљем тексту: тужени) у 1/2 идеална дела некретнине у ... која је уписана у лист непокретности број .. КО ... на парцели бр. .. виноград у површини од 0ба и 04м², број зграде 1 - породична стамбена зграда ..., земљиште под зградом - објектом у површини од 1а и 07м², број зграде ..., земљиште под зградом - објектом у површини од 23 м², уписана као власништво тужиље и туженог сваког у по 1/2 идеална дела, те је утврђено вангрунтовно право својине тужиље у 1/2 идеална дела на породичној стамбеној згради у ... која је изграђена на парцели бр. ..., њива у површини од 67а и 93м², уписана у лист непокретности број .. КО ... и право својине тужиље у 3/8 идеална дела на земљишту испод зграде - објекта на овој парцели, што је тужени дужан признати и трпети да се тужиља упише са правом својине у наведеном сувласничком уделу пред катастром непокретности ... . Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље у делу којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име половине вредности путничког аутомобила стеченог у браку марке Mercedes-Benz Е 220 CDI vin исплати износ од 650.424,00 динара са законском затезном каматом од 13.11.2017. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог којим је тражио да се обавезе тужиља да му исплати износ од 115.168,50 ЦХФ са домицилном каматом по стопи утврђеној Законом о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате и износ од 56.698,16 ЦХФ са домицилном каматом по стопи утврђеној Законом о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије, као и да се обавезе тужиља да му надокнади трошкове парничног поступка. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 563.692,12 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2753/23 од 26.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је одбијена његова жалба и потврђена првостепена пресуда, тужени-противтужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Предложио је да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је претходно оцењујући дозвољеност ревизије нашао да је иста дозвољена према члану 403. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23, у даљем тексту: ЗПП) имајући у виду вредност предмета спора по тужби (5.578.424,00 динара) и по противтужби

(13.500.000,00 динара), па нема законских услова за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној према члану 404. истог закона.

Испитујући побијану правноснажну пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак 22.07.1983. године у ... (БиХ) и њихов брак је разведен правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1230/2017 од 13.11.2017. године. Приликом закључења брака тужилца и тужени нису имали уштеђевину, нити посебну имовину коју би унели у брачну заједницу. У почетку су живели у кући која је била изграђена на породичном имању туженог у месту ... код ... (БиХ), која је продата након завршетка рата. Породица туженог је током рата избегла у Србију и настанила се у ... . Убрзо након закључења брака, парничне странке су се преселиле у Швајцарску. Тужилца је тамо била стално запослена у фирми ВВ и остваривала је месечну зараду од око 4.550 CHF, док је тужени био стално запослен као електричар у фирми ГГ и остваривао је месечну зараду од око 5.500 CHF. Поред редовног посла, тужилца је додатно радила као чистачица у приватној лекарској ординацији, на којем послу није била пријављена. Парничне странке су у Швајцарској становале у подстанарском стану и делиле су трошкове заједничког живота. Повремено су долазили у Србију, где су боравили у кући стрица туженог у ... . У току 1996. године тужени је са рачуна у банци у Швајцарској подигао износ од 15.000 CHF који је стечен заједничком штедњом и тај износ је уложио за куповину парцеле број .. у ... (улица ...) и за почетак градње куће. Приликом градње тужени је уговарао и организовао грађевинске послове, а тужилца је повремено долазила из Швајцарске како би кувала и спремала за мајсторе. Након одређеног времена, тужени је подигао кредит у износу од 10.000 CHF који је уложио у завршетак изградње ове куће у ... и тај кредит је сам отплаћивао, док је тужилца за то време сама отплаћивала све остале трошкове њиховог заједничког живота. Након завршетка градње ову кућу су за становање користили мајка и брат туженог. У листу непокретности бр. .. КО ... је као искључиви власник предметне парцеле била уписана мајка туженог, а након њене смрти су се као власници уписали тужени у 3/4 идеална дела и његов брат ДД у 1/4 идеална дела. Предметна кућа у ... је изграђена без одобрења за градњу. У току 2012. године парничне странке су од заједнички уштеђеног износа од 10.000 евра купили парцелу број .. КО ... и на њој започели изградњу породичне стамбене куће. Тужени је сам и преко свог брата од ујака организовао и уговарао грађевинске послове на изградњи ове куће, док тужилца није директно учествовала у организацији наведених послова. Међутим, финансијска улагања тужилце и туженог у изградњи наведене куће су била једнака. Дана 30.03.2012. године тужилца је у Швајцарској подигла кредит од 35.000 CHF који је уложила у извођење грађевинских радова на наведеној кући. Након тога, тужилца је повремено долазила у ... и доносила новац који се даље улагао у градњу ове куће. Према стању из листа непокретности број .. КО ... парцела број .. је

уписана као земљиште под зградом-објектом 01а 07м², земљиште под зградом-објектом 23м² и виноград 2. класе 0ба 04м², на којем су изграђени породична стамбена зграда и гаража, оба објекта без одобрења за изградњу, а као носиоци права својине на наведеној непокретности су уписани тужиља и тужени са 1/2 дела. Породична стамбена зграда парничних странака у ... у лица ... број .. је спратности Су+П+Пк укупне нето површине цца 246м² и грађена је у периоду од 2013-2014. године, када је изграђена и гаража у дворишту. У току 2013. године туженом је послодавац исплатио отпремнину у износу од 270.000 CHF, коју је тужени потрошио на плаћање пореза, рачуна, дугова, лизинга за аутомобил и остале трошкове живота. Када је напунио 62 године тужени је остварио право на старосну пензију и тада се вратио се у Србију, где је наставио да живи у кући у ... . Дана 31.12.2016. године Фонд за пензијско осигурање ВВ АГ (PFF) је признао тужиљи право на једнократну исплату старосне пензије - отпремнину у износу од 230.337 CHF, а након одбитка пореза тужиљи је по овом основу исплаћен износ од 217.000 CHF који је тужиља потрошила на отплату кредита, порезе, осигурање за аутомобил, док је део отпремнине потрошила на трошкове живота и на трошкове болничког лечења у Швајцарској. Тужиљи је решењем Конфедералног осигурања за старосну и породичну пензију АХВ, Швајцарског компензационог фонда САК од 01.06.2018. године признато право на редовну старосну пензију од 01.07.2018. године у месечном износу од 1.262 CHF. У току 2017. године тужиља се вратила у Србију из Швајцарске како би заједно са туженим живела у њиховој породичној кући у ..., али је тада дошло до поремећаја однос између њиха, након чега је тужени поднео тужбу за развод брака. Након развода брака, парничне странке су наставила да живе у истој породичној кући, али је тужиља због поремећених односа и насиља напустила ову кућу током 2020. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је примењујући одредбе члана 171. став 1. и члана 180. Породичног закона усвојио тужбени захтев тужиље у односу на предметне непокретности са становиштем да ове непокретности – породична стамбена зграда са гаражом које су изграђене на парцели број .. у ... и кућа изграђена на парцели број .. у ... представљају заједничку имовину парничних странака стечену у току трајања њихове брачне заједнице са сувласничким уделом тужиље од ½ идеална дела (односно од 3/8 идеална дела на земљишту парцеле бр. .. на којој је изграђена кућа у ..., јер је иста у сувласништву и брата туженог). Становиште суда је да је сва непокретна имовина која је предмет овог поступка стечена у току трајања брачне заједнице парничних странака, која је трајала од закључења њиховог брака 1983. године до развода брака 2017. године и да је стечена заједничким средствима, односно подједнаким финансијским улагањем тужиље и туженог.

У односу на непокретност у ..., првостепени суд је утврдио да је парцела бр. .. купљена 2012. године и да је исплаћена од заједничке штедње парничних странака у износу од 10.000 евра, при чему је овај суд имао у виду да су парничне странке заједничку штедњу стицале током боравка у Швајцарској где су обе биле стално запослене, да је тужиља остваривала месечну зараду од око 4.550 CHF, док је тужени остваривао месечну зараду од око 5.500 CHF, при чему је тужиља

остваривала и додатну зараду као чистачица у приватној лекарској ординацији и бринула је о заједничком домаћинству (кувала, спремила итд.). Сходно томе, првостепени суд је становишта да су доприноси парничних странака у стицању заједничке штедне били једнаки. У односу на непокретност у ..., првостепени суд је утврдио да је парцела број .. купљена током 1996. године и да је купопродајна цена за наведену парцелу и за почетак градње куће на њој исплаћен од заједничке штедне парничних странака у износу од 15.000 CHF. У погледу кредита од 10.000 CHF који је подигао тужени и уложио га у завршетак изградње куће у ..., закључак суда је да, иако је тужени овај кредит сам отплаћивао, он ипак по том основу није стекао већа својинска права на предметној непокретности јер је тужила у периоду отплате кредита сама отплаћивала све остале трошкове њиховог заједничког живота и на тај начин посредно учествовала у финансијском улагању у изградњу предметне куће заједно са туженим.

Другостепени суд је у свему прихватио као правилно правно становиште и аргументацију првостепеног суда, позивајући се на исте одредбе материјалног права. Ценио је околност да је породична кућа у ... била уписана као својина мајке туженог, коју су после њене смрти наследили тужени и његов брат (који је са њом и живео у тој кући), али је нашао да оставинско решење има само деклараторни карактер и да је тужила, као лице које полаже својинско право, доказала да је ова непокретност заједничка имовина ње и туженог стечена у браку, те да јој је правилно признато право својине у $\frac{3}{8}$ идеална дела на парцели (на сувласничком делу туженог) и право вангрунтовне својине у $\frac{1}{2}$ идеална дела на изграђеној кући.

По оцени Врховног суда, за сада се не може испитати правилност примене материјалног права у делу одлуке којом је закључено да катастарска парцела и кућа у ... (која је изграђена без одобрења за градњу) представљају брачну тековину парничних странака, без обзира на њихово финансијско учешће. Ово из разлога што се ревизијом основано доводи у питање заузето становиште судова у ситуацији када је као искључиви власник наведене катастарске парцеле била уписана мајка туженог, која је и живела у кући изграђеној на овој парцели са братом туженог до своје смрти. Након њене смрти, предмета парцела је као њена заоставштина била предмет оставиног поступка и наследили су је тужени и његов брат, а из утврђеног чињеничног стања произилази да се тужила томе није противила. У таквој ситуацији, поставља се као животно логично питање да ли су парничне странке, као супружници који су током трајања свог брака улагали своја финансијска средства у изградњу куће у ..., постигли неки споразум у вези ове куће, односно за кога је предметна кућа грађена и коме треба да припадне у својину, поготово када се има у виду да у њој никада нису живели и да су убрзо започели куповину парцеле и градњу куће у ... . По оцени Врховног суда, ово питање није у довољној мери расправљено у доказном поступку и остале су неутврђене релеванте чињенице од којих зависи питање права власништва на предметој кући и парцели. Ово посебно ако се има у виду да је тужени у поступку тврдио и на чему инсистира и у ревизији да је предметна парцела купљена и кућа изграђена од средстава остварених продајом породичног имања његових родитеља у БиХ, а не од уштеђевине њега и тужиле. У том смислу је остало неразјашњено и неутврђено на основу чега је и

када је сада покојна мајка туженог уписана као једини власник наведене катастарске парцеле у ... на којој је потом изграђена кућа без грађевинске дозволе.

Следом наведеног, првостепени суд ће у поновном поступку утврдити чињенично стање у смислу изнетих примедби, да би потом правилном применом материјалног права одлучио о тужбеном захтеву у делу који се односи на породичну стамбену кућу која је изграђена на катастарској парцели бр. .. у ... .

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

У погледу преосталог дела тужбеног захтева који се односи на породичну стамбену кућу и гаражу изграђене на парцели бр. .. у КО ..., Врховни суд ја нашао да су нижестепени судови правилно применили материјално право када су утврдили да ова непокретност представља брачну тековину парничних странака са подједнаким уделима у стицању.

Према одредби члана 171. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр. 18/2005, 72/2011-др.закон и 6/2015), имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину. Према одредби члана 177. истог закона, деобом заједничке имовине у смислу овог закона сматра се утврђивање сувласничког удела сваког супружника у заједничкој имовини. Деобом заједничке имовине у смислу Породичног закона сматра се утврђење сувласничког односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини, како је то прописано чланом 177. закона. Деоба заједничке имовине може се вршити за време трајања брака и после његовог престанка (члан 178.), супружници могу закључити споразум о деоби заједничке имовине (споразумна деоба) (члан 179.), ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине, деобу заједничке имовине врши суд (судска деоба) члан 180. став 1. Породичног закона. Ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине (споразумна деоба – члан 179), деобу врши суд на основу одредбе члана 180. став 1. истог закона, а према ставу 2. истог члана сматра се да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, при чему већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине (став 3).

У конкретном случају, предметна непокретност – породична стамбена зграда и гаража које су изграђене на парцели бр. .. КО ... стечене су радом парничних странака као супружника у току трајања њихове заједнице живота у браку. Наводима ревизије туженог о томе да је заједница живота странака фактички престала још 2013. године, односно пре него што су изграђене предметне

непокретности, побија се правилност утврђеног чињеничног стања што није дозвољено имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, на основу одредбе члана 407. став 2. ЗПП, осим у случају из члана 403. став 2. тог Закона, што овде није случај.

Супротно наводима ревизије, правилно су нижестепени судови закључили, полазећи од законске претпоставке о подједнаким уделима супружника у стицању заједичке имовине, да је допринос тужиље у стицању предметне непокретности подједнак доприносу њеног супруга, имајући у виду утврђење да је парцела у ... купљена и кућа и гаража изграђене од средстава заједничке штедње парничних странака и средстава кредита који је тужиља подигла и уложила у извођење грађевинских радова на предметној кући.

У погледу побијане одлуке о противтужбеном захтеву, којим је тужени тражио да суд обавезе тужиљу да му исплати динарску противвредност половине отпремине коју је примила у Швајцарској приликом одласка у пензију и половине накнаде за пензијско осигурање, Врховни суд је оценио да су нижестепени судови правилно закључили да исплаћени износи тужиљи по наведеним основима такође улазе у брачну тековину парничних странака јер су последица тужиљиног рада током трајања њихове брачне заједнице. Међутим, у ситуацији када је оценом изведених доказа утврђено да је наведена отпремина већим делом потрошена на отплату кредита, пореза, осигурања за аутомобил, на трошкове болничког лечења тужиље у Швајцарској и на трошкове њеног живота док јој није почела исплата старосне пензије, а да јој штедња из пензијског фонда никада није исплаћена, на туженом је био терет доказивања чињеница о евентуалном преосталом износу неутрошених новчаних средстава остварених по овим основима. Следом наведеног, тужени - противтужилац сада наводима ревизије оспорава правилност утврђеног чињеничног стања у том делу, што није дозвољени ревизијски разлог на основу раније цитиране одредбе ЗПП-а.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије и нашао да не доводе у сумњу правилност и законитост правноснажне пресуде у побијаном делу, у којој су дати правилни, јасни и потпуни разлози за донету одлуку.

Следом наведеног, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић